

Jednání RVNNO dne 21. ledna 2014 – legislativní situace NNO po 1. lednu 2014

- Občanský zákoník č.89/2012 Sb. - platný
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (sociální družstva) – platný
- Zákon o rejstřících – připravuje MSP
- Zákon o veřejné prospěšnosti – připravuje MSP
- Zákon o daních z příjmů – připravuje MF
- Zákon o rejstříku spolků – připravuje MV
- Zrušený zákon č. 248/1995 Sb., OPS – budou podle něj pracovat OPS, které se nestanou ústavy

OZ a NNO, tedy veřejně prospěšné právnické osoby soukromého práva

- Členské korporace – spolky, pobočné spolky
- Fundace – nadace, nadační fondy a přidružené fondy
- Ústavy
- Občanský zákoník – občanská sdružení se nemusí stát pouze spolky, ale bude možná jejich transformace i do ústavů a sociálních družstev

Co zásadního OZ přinese

- OZ – v Dílu 3 rozsahu §§ 118 až 418 nově zpracovává právnické osoby soukromého práva včetně spolků, nadací, nadačních fondů a ústavů
- Všechny právnické osoby musí být zapsány ve veřejných rejstřících
- §§ 146 až 150 – právnické osoby mohou být veřejně prospěšnými a mohou získat status veřejné prospěšnosti – **d v ě nové kategorie**
- Vznikají nové typy „neziskových organizací“ – spolek a ústav
- Občanská sdružení se mění na spolek, zaniká právní forma občanských sdružení
- OPS mohou zůstat a budou se řídit zrušeným zákonem o OPS
- Církevní právnické osoby budou dále pracovat podle svého zákona č. 3/2002 Sb.

Spolky

- Důraz na to, že jde o členské korporace, jen uspokojování a ochrana těch zájmů, kvůli nimž založily spolek jeho členové.
- Povinně ošetřená práva a povinnosti členů (to dosud nebylo)
- Informační povinnosti, dané veřejným rejstříkem (to dosud nebylo)

Pobočný spolek

- Právní osobnost se odvozuje do hlavního spolku, který jej zřídil
- Ve stanovách hlavního spolku je míra práv a povinností pobočného spolku
- Zapisuje se do veřejného rejstříku
- „Matka“ odpovídá za závazky pobočného spolku v rozsahu, který si stanovila ve stanovách
- Zrušením hlavního spolku jsou rušeny i pobočné spolky, hlavní spolek ovšem nezaniká dřív, než jeho pobočné spolky

Nadace a nadační fondy a ústavy – definice

- **Nadace** se zakládá „k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Může být i veřejně prospěšný i dobročinný.“
- **Nadační fondy** se zakládají „k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky“
- **Ústavy** se zakládají „za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím osobní a majetkové složky“

Jaká budou nadace a ND zítra

- Mohou být veřejně prospěšné i dobročinné i smíšené
- Může být měněna nadační listina, včetně účelu
- Zřejmě nemusí poskytovat nadační příspěvky
- Mohou zřídit přidružené fondy
- Mohou podnikat ve vedlejší činnosti
- Nemusí stanovit pravidlo hospodárnosti
- Nemusí mít ve svých orgánech zcela bezúhonné osoby, jak tomu bylo dosud – jejich bezúhonnost je povinností vzhledem k účelu nadace a nadačního fondu

Ústavy – nová právní forma

- Nejsou korporací, nemají členský prvek
- Definice: „**za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím osobní a majetkové složky**“
- OZ je skoupý, vše kromě §§ 407 – 418 se řídí ustanovením o nadacích a NF
- Orgány
 - správní rada
 - ředitel – statutární orgán
 - dozorčí rada nebo revizor
- Založení zakládací listinou (stejně jako nadace)

Veřejná prospěšnost v OZ a v zákonu o veřejné prospěšnosti a statusu veřejné prospěšnosti

Cíl:

- Vytvořit novou kvalitu neziskových organizací (se statusem veřejné prospěšnosti), plně transparentních.
- Umožnit i dalším právním typům organizací status získat.
- Vytvořit veřejný rejstřík těchto organizací a podrobit je kontrole veřejnosti
- Takto zajistit rozvoj veřejně prospěšných služeb a jejich transparentní financování

OZ a veřejná prospěšnost

- §§ 146 až 150
- 1) Existují veřejně prospěšné PO, které tak byly založeny, jejich účelem je veřejné blaho, mají majetek z poctivých zdrojů a na jejich rozhodování mají vliv jen bezúhonné osoby.
- 2) V takovém případě mají právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti jako příznaku ve veřejném rejstříku.

Zákon o veřejné prospěšnosti a o statusu veřejné prospěšnosti po 1.1.2014

- Ustanovení v OZ by nemohla fungovat sama
- Definice veřejně prospěšné činnosti, doplněná demonstrativním výčtem
- Definice znevýhodněné osoby
- Musí splnit podmínky:
 - Předmětem hlavní činnosti je výlučně veřejně prospěšná činnost
 - Zisk se vrací do hlavní činnosti
 - Likvidační zůstatek se vrací do veřejně prospěšné činnosti
 - Výše vypořádacího podílu se rovná nejvýše nominálnímu vkladu
 - Má kontrolní orgán
 - Podnikání jen jako vedlejší činnost
 - Zveřejňování výroční zprávy
 - Přehled o všech zdrojích příjmů a jejich využití v hlavní činnosti
 - Přehled nákladů na vlastní správu a mzdy včetně počtu zaměstnanců a dobrovolníků
 - Přehled o propojených právnických osobách
 - Tři nejvyšší roční příjmy v organizaci
- **Status přiděluje a odebírá soud**

Zákon o veřejných rejstřících

- Připravuje MSP
- Všechny typy neziskových organizací i další právnické osoby soukromého práva budou zapsány ve veřejných rejstřících, vedených soudy
- Zapisují a vymazávají soudy (kromě spolků?) – zápis má konstitutivní charakter
- Zákon předepisuje strukturu údajů, které musí rejstřík obsahovat
- Dokumenty, které předpisuje zákon, budou uloženy ve sbírce listin
- Soud může zrušit právnickou osobu, která neplní své informační povinnosti vůči veřejnému rejstříku

Novela zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

- Připravuje MF – pracovní znění
- Zavádí se termín „veřejně prospěšný poplatník“
- Pokud jde o překrytí s novým OZ, skupina veřejně prospěšných poplatníků je do určité míry totožná s právnickými osobami soukromého práva, které vykazují znaky veřejné prospěšnosti podle § 146 OZ
- Benefitem pro nositele statusu veřejné prospěšnosti podle §§ 147 a dále OZ jsou podle zákona o daních z příjmů dílčí úlevy v účtování

Zákon o rejstříku spolků

- Připravuje MV – podobu neznáme
- Zápis do veřejného rejstříku spolků, vedeného soudy, bude provádět MV
- Již v připomínkovém řízení k rejstříkovému zákonu jsme uplatnili zásadní připomínku k tomuto nesystémovému řešení
- Podle usnesení vlády ze dne 6. září 2012 č. 646 je zpracováváno toto řešení